

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoCsp/16/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623201735
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6623201735.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v spore žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzska republika, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47 258 713, so sídlom Bottova 7939/2A (zmena sídla od 01. 04. 2024), 811 09 Bratislava, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s. r. o., so sídlom Ventúrska 16, Bratislava, IČO: 47 234 547, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX C. XXX, o zaplatenie 808,53 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 16Csp/60/2023 - 193 zo dňa 10. januára 2024, takto

rozhodol:

- Rozsudok okresného súdu vo výrokoch II. a III. potvrdzuje.
- Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

- Okresný súd Lučenec rozsudkom rozhodol tak, že:
„ I. Súd sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec zo dňa 08. 12. 2023 pod sp. zn. 16Csp/60/2023 zamietol.
II. Súd žalobu zamietol.
III. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd konštatoval, že predmetom sporu bol nárok žalobcu na zaplatenie 808,53 EUR s príslušenstvom zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX. XX. XXXX, ktorou žalobca poskytol žalovanému úver v sume 943,89 Eur. Žalovaný neplnil dlh riadne a včas, pričom v dohodnutých splátkach zaplatil sumu 258,40 Eur. Žalobca preto dňa 02. 03. 2021 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že žalobca napriek tomu, že bol súdom vyzvaný, nepreukázal zaslanie výzvy pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) žalovanému. Podľa názoru prvoinštančného súdu bolo vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ pre rozpor s § 53 ods. 9 OZ. Žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie dlžnej sumy jednotlivých splátok, ktoré však nešpecifikoval. Neuvedol, z ktorých konkrétnych žalovaným neuhradených splátok vyplýva výsledný suma. Bez toho nemohol posúdiť, či žalobcom uplatnený nárok (ako celkový súčet jednotlivých nesplnených splátok) bol správny, a či nedošlo ohľadne niektorých splátok k ich premičaniu. Bolo úlohou žalobcu v spore uviesť konkrétne skutkové tvrdenie (po výzve súdu), aké žalovaný neuhradil, v akej výške, aký z nich nezaplatil úrok, čo celkovo predstavuje konkrétnu sumu. Poukázal na § 132 ods. 2 CSP týkajúci sa opísania rozhodujúcich skutočností, ktoré nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Žalobca tak neuniesol bremeno tvrdenia v spore, preto jeho žalobu zamietol (II. výrok). Taktiež zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 16Csp/60/2023 – 163 zo dňa 08. 12. 2023

o opakovanom návrhu na zmenu žalobcu, pričom sa plne stotožnil s právnym posúdením napadnutého rozhodnutia a považoval ho za vecne správne (I. výrok).

3. Vo vzťahu k trovám konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Napriek tomu, že v spore bol úspešný v celom rozsahu žalovaný, súd mu nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko z obsahu spisu vyplynulo, že mu žiadne trovy nevznikli (III. výrok).

4. V zákonnej lehote podal proti rozsudku okresného súdu v rozsahu, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol (II. výrok) a závislého výroku o trovách konania (III. výrok) odvolanie žalobca, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Žiadal rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom rozsahu zmeniť tak, že odvolací súd žalobe vyhovie, resp. v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa názoru žalobcu pokiaľ určitá skutočnosť vyplýva z právnych predpisov, resp. jej zistenie vyplýva z výkladu zákonných ustanovení, ako je aj platnosť vyhlásenia mimoriadne splatnosti v zmysle § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ, tak v žiadnom prípade nebolo možné uzavrieť, že ak veriteľ nemal právo na úhradu zosplateného dlhu, tak mu nemožno priznať ani nárok na zaplatenie už splatných splátok. Súd prvej inštancie tak v rozpore s ustálenou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky posudzoval právny základ uplatneného nároku z vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, t. j. nie zo zmluvy o úvere, avšak vôbec nevzal do úvahy, že strany sporu majú povinnosť uviesť len skutkové tvrdenia, pričom právne posúdenie je výhradne vecou súdu. Uviedol, že pre uplatnenie celého nároku z dôvodu zosplatenia úveru nie je pri právnom posúdení neplatnosti zosplatenia dotknuté právo veriteľa na úhradu jednotlivých splátok. Poukázal na to, že nebolo jeho povinnosťou uvádzať v podanej žalobe prepis priložených dôkazov, t. j. prepisu výpisu z úverového účtu. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoCsp/43/2020 z 27. 05. 2020. Vytýkal prvoinštančnému súdu, že nevykonal dôkaz predložený žalobcom z úverového účtu žalovaného. Z uvedeného dôvodu rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti považoval za absolútne nepreskúmateľné. Mal za to, že odvolaním napadnuté rozhodnutie trpí vadou nepreskúmateľnosti. V závere odvolania poukázal na viaceré rozhodnutia najvyššieho a ústavného súdu týkajúce sa práva na spravodlivé súdne konanie. Uviedol, že v prípade neplatného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru si uplatnil aj splatné a nezaplatené splátky, nakoľko žalovaný uhradil na splátky sumu 258,40 EUR a nezaplatené splátky tak predstavovali splátky splatné od 15. 04. 2021 (splátka neuhradená v časti 4,40 Eur) a následne splátky od 15. 05. 2021 do vyhlásenia rozsudku po 29,90 EUR t. j. spolu vo výške 905,20 EUR. Nárok žalobcu mal byť ku dňu vydania rozhodnutia v celom rozsahu splatný, neuhradený a zároveň nemohol byť s ohľadom na splatnosť prvej splátky dňa 15. 08. 2020 a dátum podania žaloby ani premlčaný.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

7. Na základe odvolania žalobcu krajský súd, ako súd odvolací v zmysle § 34 CSP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario) s použitím § 219 ods. 3 CSP a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. potvrdil v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. (2) Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa § 216 ods. 1, 2 CSP, Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. (2) Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej spĺňa parametre riadne a dostatočne odôvodneného rozhodnutia. Obsahuje nielen úvodnú popisnú časť (čoho sa strany domáhajú, aké dôkazy súd vykonal), ale i spôsob a rozsah, akým sa súd prejednávajúcou vecou zaoberal a tiež samotné právne posúdenie. Súd sa dostatočne vypořiadal i s rozhodujúcimi argumentmi žalobcu.

V odôvodnení rozsudku okresný súd náležite vysvetlil dôvody, pre ktoré žalobe nevyhovel, a pre ktoré žalobu zamietol, citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalobcu, že okresný súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania nemožno považovať to, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Z práva na spravodlivý proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Rozsudok okresného súdu je riadne odôvodnený, teda tak, ako ukladá ust. § 220 ods. 2 CSP, rozsudok je preskúmateľný odvolacím súdom. Písomné vyhotovenie rozsudku okresného súdu obsahuje všetky náležitosti v zmysle ust. § 220 ods. 1 CSP.

11. Odvolací súd poukazuje na to, že súdy sú pri rozhodovaní viazané žalobným petitom, ktorý nemôžu prekročiť a prisúdiť viac ako to, čoho sa strana sporu domáha, resp. nesmie ísť nad rámec petitu. Ide o tzv. zásadu „ne ultram petitum“, ktorá sa týka žalobného návrhu a nie spôsobu vykonávania dokazovania. Žalobný petit predstavuje jednu z obligatórnych náležitostí žaloby v zmysle § 132 ods. 1 CSP. Samozrejme existujú aj výnimky, kedy súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac ako sa žalobca domáha, avšak musí ísť o prípad, kedy z osobitného predpisu vyplýva určitý spôsob usporiadania vzťahov (napr. konanie o vyporiadenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov). Súd je tak predovšetkým povinný rešpektovať predmet sporu, ktorý vymedzí v žalobe žalobca, ktorý je pánom sporu – „dominus litis“. Súd nemôže priznať plnenie z iného skutkového stavu, než aký bol predmet konania vymedzený žalobným petitom. Je potrebné si pritom uvedomiť, že nie je porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia totiž nie je obligatórnou náležitosťou žaloby (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/15/2010 zo dňa 27. 07. 2011).

12. Žalobca sa v spore domáha zaplatenia sumy 808,53 Eur s príslušenstvom pozostávajúcim zo zmluvných úrokov a zákonných úrokov z omeškania ako peňažného nároku, ktorý mu mal vzniknúť zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 13. 07. 2020, ako predčasne splatného úveru. Súd prvej inštancie v danom prípade správne dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, keďže žalobca nepreukázal splnenie zákonnej povinnosti v zmysle § 53 ods. 9 OZ spočívajúcej v zaslaní písomného upozornenia do dispozičnej sféry žalovaného ako dlžníka v lehote nie kratšej ako 15 dní pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca preto v konaní neunesol dôkazné bremeno o tom, aby žalovanému zaslal samostatné upozornenie v zmysle § 53 ods. 9 OZ predtým ako vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, napriek tomu, že bol prvoinštančným súdom vyzvaný na jeho preukázanie. Uvedený záver v konečnom dôsledku ani nerozporoval. Bol však toho názoru, že súd prvej inštancie bol povinný mu priznať nárok na zaplatenie všetkých splatných splátok spoločne s príslušenstvom ku dňu rozhodnutia okresného súdu. Odvolací súd v tomto smere v zhode s názorom okresného súdu poukazuje na jednu z podstatných náležitostí žaloby v zmysle § 132 ods. 1 CSP, ktorou je povinnosť tvrdenia, aby súd mohol rozhodnúť o uplatnenom nároku v zmysle uplatneného petitu. Žalobca svoj nárok v spore vymedzil ako plnenie z úveru, ktorý mal byť predčasne splatný. Ak by okresný súd namiesto zamietnutia žaloby priznal žalobcovi plnenie splatných splátok zo zmluvy o úvere bez toho, aby žalobca doplnil rozhodujúce skutkové tvrdenia v tomto smere (poznámka odvolacieho súdu: napriek tomu, že na uvedené bol súdom prvej inštancie vyzvaný, pričom sa nezúčastnil ani nariadeného pojednávania, kedy sa mohol oboznámiť s predbežným právnym posúdením súdu) a navrhol prípadný eventuálny petit, by takýmto rozhodnutím prekročil rámec vymedzeného petitu, nakoľko by priznal plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v samotnej žalobe. Napriek tomu, že žalobca sa domáhal plnenia z rovnakej zmluvy, po skutkovej stránke tvrdil, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti poskytnutého úveru. Ak by teda okresný súd bez procesnej aktivity žalobcu tomuto priznal uplatnený nárok v rozsahu splatných splátok spolu s príslušenstvom, tak by prekročil žalobný návrh, a to ešte v spore s ochranou slabšej strany v zmysle § 290 a nasl. CSP, ktorou bol žalovaný, čím by porušil zásadu „ne ultra petitum“, čo by spôsobilo porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12. 02. 2024)

13. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie predmetnú vec na základe správne zisteného skutkového stavu správne právne posúdil, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti (II. výrok), ale aj v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

14. Odvolací súd rozhodol aj o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní by žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu ako procesne úspešnej strane sporu, nakoľko odvolanie nebolo dôvodné. Odvolací súd však z obsahu spisu zistil, že žalovanému v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, a preto v súlade s čl. 17 CSP mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28. 02. 2018).

15. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,

- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.